

REPUBLIKA HRVATSKA
TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU
Zagreb, Amruševa 2/II.

Poslovni broj: 21. P-225/19-15

RJEŠENJE
I
PRESUDA TEMELJEM ODRICANJA

Trgovački sud u Zagrebu, po sutkinji Ivani Manestar, u pravnoj stvari I. tužitelja SALVUS d.o.o. u stečaju, Rijeka, Ulica Ivana Lenca 7, OIB: 62840919325, II. tužitelja Zdravka Raguža iz Velike, Ulica V. Korajca 17B, OIB: 86143595953 i III. tužiteljice Pavice Raguž Sklepić iz Zagreba, Gračanski Mihaljevac 7, OIB: 07514351467, protiv tuženika POSOJILNICA BANK eGen, Austrija, Klagenfurt, Paulitschgasse 5-7, OIB: 24250429800, radi utvrđenja ništetnosti ugovora, brisanja založnih prava na nekretninama i povrata sredstava osiguranja tražbine, dana 19. lipnja 2020.

r i j e š i o j e

I. Utvrđuje se da je I. tužitelj SALVUS d.o.o. u stečaju povukao tužbu u ovom predmetu.

II. Odbija se tuženikov prigovor nenadležnosti ovog suda za postupanje u ovoj pravnoj stvari kao neosnovan.

III. Odbacuje se tužba II. tužitelja Zdravka Raguža i III. tužiteljice Pavice Raguž Sklepić u odnosu na tužbeni zahtjev za povrat II. tužitelju svih osobnih zadužnica koje su na ime osobnog jamstva date tuženiku te u odnosu na tužbeni zahtjev za povrat svih preostalih neiskorištenih sredstava osiguranja (zadužnica) koja je tuženiku predao I. tužitelj SALVUS d.o.o. u stečaju kao osiguranje povrata kredita, kao nedopuštena.

p r e s u d i o j e

I. Odbijaju se tužbeni zahtjevi II. tužitelja Zdravka Raguža i III. tužiteljice Pavice Raguž Sklepić koji glase:

"Utvrđuje se da su sljedeći ugovori o kreditima i solemnizirana očitovanja o osiguranju zasnivanjem založnih prava na nekretninama, zaključena pred javnim bilježnicima, ništetni i ne proizvode nikakve pravne učinke, što je tuženik dužan priznati i to:

- Ugovor o kreditu s otplaćivanjem zaključen s Posojilnica-bank Borovlje/Celovec, zastupana (temeljem specijalne punomoći) po Jakobu Blashitzu, Emmersdorf 43, A-

92323 Rosegg, broj: 1-02.452.365, zaključen u Zagrebu 9.4.2010., na iznos od 490.000,00 eura, osiguran Dodatkom I Sporazumu radi osiguranja novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini solemniziran 9.4.2010. pod poslovnim brojem OV-3892/10 u javnobilježničkom uredu Katice Valić u Zagrebu,

- Ugovor i Aneks Ugovoru Ugovoru br. 1. Ugovoru o kreditu s otplaćivanjem zaključen sa Zveza bank, Klagenfurt/Celovec, zastupanom po Jakobu Blashitzu, broj 1-00.823.799, zaključen u Zagrebu 17.5.2010. na iznos od 500.000,00 eura, osiguran Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, solemniziran 9.4.2010. pod poslovnim brojem OV-4693/10 u javnobilježničkom uredu Jasne Zorić u Zagrebu,
- Ugovor o kreditu s otplaćivanjem zaključen sa Zveza bank, Klagenfurt/Celovec, zastupanoj po zaposleniku Ivanu Kelihu, broj 2-00.0823.799, zaključen u Zagrebu 1.6.2011. na iznos od 130.000,00 eura, osiguran Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, solemniziran 1.6.2011. pod poslovnim brojem OV-8877/11 u javnobilježničkom uredu Sanje Barbarić u Zagrebu,
- Ugovor o kreditu na određeno vrijeme sa Zveza bank, Klagenfurt/Celovec, zastupanoj po zaposleniku tuženika 1, Ivanu Kelihu, broj 838.300, zaključen u Zagrebu 24.4.2013. na iznos od 40.000,00 eura, osiguran Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, solemniziran 26.4.2013. pod poslovnim brojem OV-13277/13 u javnobilježničkom uredu Željke Maroslavac u Zagrebu,
- Ugovor o kreditu s otplaćivanjem s Zveza bank, Klagenfurt, zastupanoj po zaposleniku tuženika 1, Ivanu Kelihu, broj 1-00.838.300 zaključen u Zagrebu 24.4.2013. na iznos od 160.000,00 eura, osiguran Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama, solemniziran 26.4.2013. pod poslovnim brojem OV-13269/13 u javnobilježničkom uredu Željke Maroslavac u Zagrebu,
- Sporazum o pristupu dugu zaključen između tuženika i tužitelja, ovjeren u javnobilježničkom uredu Jasne Maroslavac, pod poslovnim brojem OV-14813/14 od 23. svibnja 2014.,
- Sporazum o otplati duga zaključen 19. prosinca 2012. između tužitelja i tuženika.

Nalaže se zemljišnoknjižnim odjelima Općinskog građanskog suda u Zagrebu i Općinskog suda u Sesvetama u roku od osam dana od dana pravomoćnosti ove presude izvršiti brisanje založnih prava upisanih u zk. ul. 10032 k.o .G. Stenjevac, zk. ul. 1121 pod brojem 9 k.o. Gračani i u zk. ul. 7029 k.o. Markuševec.

Nalaže se FINI da obustavi ovrhe pokrenute od strane tuženika sredstvima osiguranja, a koja su puštena u postupak naplate, a odnose se na tužitelja SALVUS d.o.o. u stečaju i tužitelja Zdravka Raguža, u roku od osam dana od pravomoćnosti ove presude, i to Rješenje o ovrši Općinskog građanskog suda u Sesvetama, Stalna služba u Sv. Ivanu Zelini, od 24. rujna 2018., poslovni broj Ovr-6321/18 protiv ovršenice Pavice Raguž Sklepić i ovršenika Zdravka Raguža.

Nalaže se tuženiku da briše založno pravo upisano na nekretninama tužiteljice Pavice Raguž Sklepić, upisano u zk. ul. 1121 k.o. Gračani, pod brojem 9, u roku od 8 dana od dana pravomoćnosti ove presude."

II. Odbija se zahtjev II. i III. tužitelja za naknadu troškova parničnog postupka kao neosnovan.

Obrazloženje

U predmetnom postupku svi tužitelji su podnijeli jednu tužbu, ne specificirajući koji od njih podnosi koji od istaknutih tužbenih zahtjeva.

Podneskom od 28. srpnja 2019. I. tužitelj SALVUS d.o.o. u stečaju je izjavio da povlači tužbu u ovom predmetu te da ne potražuje troškove parničnog postupka, na što je tuženik izričito, u podnesku od 27. kolovoza 2019., pristao, uz napomenu da niti on ne potražuje naknadu troškova parničnog postupka.

Odredbom čl. 193. st. 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, broj: 53/1991., 91/1992., 112/1999., 88/2001., 117/2003., 88/2005., 2/2007. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 84/2008., 123/2008., 57/2011., 25/2013., 28/2013., 89/2014. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 70/2019., dalje u tekstu: ZPP) određeno je da se tužba može povući i nakon upuštanja tuženika u raspravljanje o glavnoj stvari, sve do zaključenja glavne rasprave, ako tuženik na to pristane, s time da ako se ne izjasni u roku od 15 dana od obavijesti o povlačenju tužbe, smatrat će se da je pristao na povlačenje.

S obzirom da je tuženik izričito pristao na povlačenje tužbe od strane I. tužitelja, valjalo je rješenjem utvrditi da je I. tužitelj SALVUS d.o.o. u stečaju povukao tužbu u ovom predmetu.

Nadalje, podneskom od 9. lipnja 2020. II. tužitelj Zdravko Raguž i III. tužiteljica Pavica Raguž Sklepić odrekli su se svih tužbenih zahtjeva u ovom postupku.

Odredbom čl. 331.a st. 1. ZPP-a određeno da će sud bez daljnjeg raspravljanja donijeti presudu kojom odbija tužbeni zahtjev (presudu na temelju odricanja), ako se tužitelj do zaključenja glavne rasprave odrekne tužbenog zahtjeva, pod uvjetom da se ne radi o zahtjevu kojim stranke ne mogu raspolagati, u smislu odredbe čl. 3. st. 3. ZPP-a.

Da bi sud mogao donijeti meritornu odbijajuću presudu, potrebno je da su prethodno ispunjene sve procesne pretpostavke za meritorno odlučivanje.

Tuženik je još u odgovoru na tužbu istaknuo prigovor apsolutne nenadležnosti ovog suda za postupanje u ovoj pravnoj stvari, uz obrazloženje on ima sjedište u Republici Austriji pa u odnosu na njega ne postoji opća nadležnost hrvatskih sudova, a da se nadležnost hrvatskih sudova ne može uspostaviti niti po nekom posebnom kriteriju kada se uzme u obzir da su svi ugovori koji se u predmetnoj parnici pobijanju trgovački ugovori, sklopljeni između pravnih osoba u obavljanju njihove djelatnosti, da su svi ugovori u kreditu sklopljeni u Republici Austriji, da je mjesto ispunjenja kreditne obveze također u Republici Austriji te da je ugovorom o kreditu 1-02.452.365 i ugovorom o kreditu 838.300 predvođeno da kreditor, ovdje tuženik, ima pravo birati nadležnost suda, a da on u konkretnom slučaju bira nadležnost austrijskog suda u Klagenfurtu.

Tuženikov prigovor apsolutne nenadležnosti ovog suda jest neosnovan.

Prije svega, predmet tužbenih zahtjeva u ovoj parnici jest utvrđenje ništetnosti pet ugovora o kreditu i sporazuma o osiguranju tih kreditnih tražbina zasnivanjem založnih prava na nekretninama svih tužitelja, utvrđenje ništetnosti sporazuma o pristupu dugu te sporazuma o otplati duga (posljednja dva ugovora nisu dostavljena u sudski spis), zatim brisanje založnih

prava koja su upisana u odgovarajućim zemljišnim knjigama na nekretninama svih tužitelja, obustava ovrhe koju tuženik vodi protiv I. i II. tužitelja temeljem rješenja o ovrsi Općinskog suda u Sesvetama, Stalne službe u Sv. Ivanu Zelini, poslovni broj Ovr-6321/18 od 24. rujna 2018. i povrat instrumenata osiguranja (zadužnica) koja su I. i II. tužitelji dali tuženiku temeljem pobijanih ugovora o kreditu.

Od svih ugovora koji se pobijaju samo njih dvoje, Ugovor o kreditu s otplaćivanjem, broj 1-02.452.365, od 9. travnja 2010. i Ugovor o kreditu na određeno vrijeme, broj 838.300, od 24. travnja 2013., sadrže prorogacijsku klauzulu za koju tuženik smatra da sprečava postupanje pred ovim sudom.

Odredbom čl. 25. Uredbe (EU) 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (dalje u tekstu: Uredba o nadležnosti) određeno je da ako su se stranke, neovisno o njihovom domicilu, sporazumjele da sud ili sudovi države članice imaju nadležnost u rješavanju sporova koji su nastali ili mogu nastati u vezi određenog pravnog odnosa, tada je taj sud ili ti sudovi nadležni, osim ako je sporazum ništav u pogledu njegove materijalne valjanosti prema pravu te države članice. Ta nadležnost je isključiva, osim ako su se stranke drukčije sporazumjele.

Stranke se mogu sporazumijevati u pogledu nadležnosti sudova određene ili određenih država članica samo ako za određeni spor nije propisana isključiva nadležnost.

Odredbama čl. 24. Uredbe o nadležnosti određeni su slučajevi u kojima će isključivo sudovi određene države članice imati nadležnost te je tako u stavku 2. tog članka navedeno da u postupcima čiji su predmet stvarna prava na nekretninama ili najam/zakup nekretnina, isključivu nadležnost imaju sudovi države članice u kojoj se nekretnina nalazi.

Sud Europske unije je u presudi od 14. veljače 2019. u predmetu C-630/17, Anica Milivojević protiv Raiffeisenbank St. Stefan-Jagerberg-Wolfsberg eGen, povodom zahtjeva za prethodnu odluku upućenog od strane Općinskog suda u Rijeci – Stalne službe u Rabu, izrazio stajalište da se tužbeni zahtjev koji se odnosi na brisanje hipoteke iz zemljišnih knjiga odnosi na zaštitu stvarnih prava te da je isti obuhvaćen nadležnošću suda države članice u kojoj se nekretnina nalazi temeljem odredbe čl. 24. st. 1. Uredbe o nadležnosti.

Stoga sporovi koji se vode u pogledu brisanja založnih prava iz zemljišnih knjiga ne mogu biti predmet sporazuma o nadležnosti.

Nadalje, odredbom čl. 8. st. 4. Uredbe o nadležnosti određeno je da osoba koja ima domicil u državi članici može biti tužena u stvarima koje se odnose na ugovor, ako se tužba može povezati s tužbom protiv istog tuženika u stvarima koje se odnose na stvarna prava na nekretninama, pred sudom države članice u kojoj se nalazi ta nekretnina.

Prema stajalištu Suda Europske unije, izraženom presudi u predmetu C-630/17, proizlazi da sud države članice koji je isključivo nadležan odlučivati o brisanju hipoteke iz zemljišnih knjiga, ima neisključivu sudsku nadležnost za odlučivanje o zahtjevima za utvrđenje ništetnosti ugovora o kreditu i založne hipotekarne izjave koja je sastavljena po javnom bilježniku, ako su ti zahtjevi usmjereni protiv istog tuženika i ako se mogu spojiti, u smislu odredbe čl. 8. st. 4. Uredbe o nadležnosti.

Dakle, takvi sporovi, radi utvrđenja ništetnosti ugovora o kreditu i sporazuma o zasnivanju hipoteka na nekretninama mogu biti predmetom prorogacijskih ugovora ili klauzula, ali ako iste ne postoje, tada će za iste biti nadležan ujedno i sud koji vodi postupak radi brisanja hipoteke iz zemljišne knjige.

Pobijani sporazumi o zasnivanju založnih prava na nekretninama ne sadrže prorogacijske klauzule, dok ugovori o kreditu 1-00.823.799 od 17. svibnja 2010., 2-00.0823.799 od 1. lipnja 2011. i 1-00.838.300 od 24. travnja 2013. sadrže klauzulu da će sve postupke u vezi naplate tražbina po tim ugovorima kreditor pokrenuti pred sudom nadležnim za korisnika kredita, dakle, ne govori se ništa o sporovima koje korisnik kredita i jamac (I. tužitelj) odnosno jamac i založni dužnik (II. i III. tužitelji) pokreću protiv kreditora, kao što je to slučaj u ovoj parnici.

Ugovori o kreditu 1-02.452.365 od 9. travnja 2010. i 838.300 od 24. travnja 2013. sadrže klauzulu u kojoj se navodi da u svim sporovima koji mogu nastati iz tih ugovora korisnik kredita prihvaća, bez obzira na visinu iznosa kredita, nadležnost austrijskog ili hrvatskog suda po izboru kreditora, ukoliko je to pravno dopustivo.

To znači da kreditor može tužiti korisnika kredita bilo pred sudovima u Republici Hrvatskoj bilo pred sudovima u Republici Austriji, ali ne smije značiti da u slučaju kada korisnik kredita želi tužiti kreditora mora čekati odluku kreditora o tome pred kojim sudom će to učiniti, kao što to pogrešno smatra tuženik.

Naime, navedenim prorogacijskim klauzulama ugovorena je i nadležnost hrvatskih i nadležnost austrijskih sudova pa kako je parnica pokrenuta pred hrvatskim sudom, to je hrvatsko materijalno pravo mjerodavno za odlučivanje je li takav sporazum o nadležnosti valjan (ništetan), u smislu odredbe čl. 25. st. 1. Uredbe o nadležnosti.

Na sporazum o nadležnosti primjenjuju se na odgovarajući način sve odredbe Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj: 35/2005., 41/2008., 125/2011., 78/2015., 29/2018., dalje u tekstu: ZOO) pa tako i odredbe čl. 269. do 272. ZOO-a o činidbi.

Prema odredbi čl. 269. st. 1. ZOO-a objekt ugovorne obveze jest činidba koja se može sastojati u davanju, činjenju, propuštanju ili trpljenju, dok je stavkom 2. istog članka određeno da činidba mora biti moguća, dopuštena i određena ili bar odrediva.

Sporazum o nadležnosti implicitno sadrži obvezu ugovornih strana da eventualne sporove pokreću isključivo pred ugovorenim sudovima.

Prema odredbi čl. 270. st. 1. ZOO-a kada je činidba nemoguća, nedopuštena, neodređena ili neodrediva, ugovor je ništetan.

Činidba je odrediva ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ju odredi, ali ako ta treća osoba neće ili ne može odrediti činidbu, ugovor je ništetan (čl. 272. ZOO-a).

U konkretnom slučaju nije jasno na koji način korisnik kredita može ispuniti svoju obvezu da eventualni spor pokrene pred sudovima određene države članice, s obzirom da je pravo izbora suda dano drugoj ugovornoj strani, kreditoru.

Prema hrvatskom pravu određenje objekta obveze, dakle, činidbe, jedne ugovorne strane ne može ovisiti o volji druge ugovorne strane, već isključivo o volji određene treće osobe, s time da ako ju niti ta treća osoba ne odredi, tada je cijeli ugovor ništetan.

Stoga predmetne prorogacijske klauzule ne proizvode pravne učinke prema korisniku kredita u situacijama kada on pokreće spor protiv kreditora i isti to može učiniti pred svim sudovima pred kojima je to omogućeno i kreditoru.

Slijedom navedenog, ovaj sud je isključivo nadležan za tužbene zahtjeve za brisanje založnog prava na nekretninama iz zemljišnih knjiga te neisključivo nadležan za tužbene zahtjeve za utvrđenje ništetnosti ugovora o kreditu i sporazuma o zasnivanju tih založnih prava.

Osim toga, nadležan je, sukladno odredbi čl. 8. st. 4. Uredbe o nadležnosti, i za tužbene zahtjeve za povrat instrumenata osiguranja koje su I. i II. tužitelji dali tuženiku temeljem pobijanih ugovora o kreditu, samo što tužba u odnose na te tužbene zahtjeve nije dopuštena, budući da je glavni zahtjev ostao neodređen, kao što će to naknadno biti obrazloženo.

Ovaj sud je apsolutno nadležan i za odlučivanje o zahtjevu da se naloži FINA-i da obustavi ovršni postupak koji se vodi između tuženika i II. i III. tužitelja, temeljem rješenja o ovrsi Općinskog suda u Sesvetama, Stalne službe u Sv. Ivanu Zelini, poslovni broj Ovr-6321/18 od 24. rujna 2018., s obzirom da je odredbom čl. 24. st. 5. Uredbe o nadležnosti određeno da u postupcima koji se odnose na izvršenje sudskih odluka isključivu nadležnost imaju sudovi države članice u kojoj je sudska odluka izvršena ili treba biti izvršena, a s obzirom da se rješenje o ovrsi navedenog suda izvršava na području ovog trgovačkog suda, to su ispravno tužitelji podnijeli tužbu protiv tuženika i u pogledu tog zahtjeva pred ovim sudom, ne ulazeći u pitanje osnovanosti takvog zahtjeva.

Slijedom navedenog, proizlazi da je tuženikov prigovor apsolutne nenadležnosti ovog suda neosnovan.

Nadalje, tužbeni zahtjev za povrat II. tužitelju Zdravku Ragužu "svih osobnih zadužnica koje su na ime osobnog jamstva dane tuženiku" te tužbeni zahtjev za povrat "svih preostalih neiskorištenih sredstava osiguranja (zadužnica) koja je I. tužitelj SALVUS d.o.o. u stečaju dao tuženiku radi osiguranja povrata kredita", nisu određeni u pogledu glavne stvari.

Naime, tužba treba sadržavati određen zahtjev u pogledu glavne stvari i sporednih traženja, činjenice na kojima se tužitelj temelji zahtjev, dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, a i druge podatke koje mora imati svaki podnesak, u smislu čl. 106. ZPP-a (čl. 186. st. 1. ZPP-a).

Zahtjev je određen u pogledu glavne stvari kada je potpuno jasno što se traži od tuženika te kada presuda kojom se prihvaća takav zahtjev, u slučaju kada tuženik istoj ne udovolji dobrovoljno, može biti prisilno izvršena u ovršnom postupku.

Gore navedeni tužbeni zahtjevi nisu određeni u pogledu glavne stvari, jer nije jasno koje zadužnice je tuženik dužan vratiti, a u drugom slučaju niti komu ih je dužan vratiti.

Naime, zadužnice su, barem prema hrvatskom pravu, privatne isprave koje su potvrđene (solemnizirane) od strane javnog bilježnika te kao takve imaju određene pravne učinke, a specificiraju se datumom izdavanja, poslovnim brojem pod kojim su solemnizirane te, eventualno, novčanim iznosom na koji iste glase.

Tužitelji nisu naveli niti jedan od tih podataka, stoga su tužbeni zahtjevi u pogledu povrata zadužnica ostali neodređeni.

Iako je sud, sukladno odredbama čl. 109. ZPP-a, rješenjem od 15. travnja 2015., pozvao tužitelje da, i, u tom dijelu isprave odnosno dopune tužbu, uz navođenje načina na koji će to učiniti te uz upozorenje na pravne posljedice propuštanja u skladu s uputom suda, tužitelji nisu postupili na taj način, odnosno dostavili su tužbu bez ispravka odnosno dopune u tom dijelu, slijedom čega je tužbu u tom dijelu valjalo odbaciti (čl. 109. st. 4. ZPP-a).

U odnosu na preostale tužbene zahtjeve II. i III. tužitelja ispunjene procesne pretpostavke za donošenje meritorne odluke pa kako su se navedeni tužitelji odrekli svih tužbenih zahtjeva, a radi se o zahtjevima kojima stranke mogu slobodno raspolagati, u odnosu na iste je donesena presuda temeljem odricanja odnosno presuda kojom se svi preostali tužbeni zahtjevi II. tužitelja Zdravka Raguža i III. tužiteljice Pavice Raguž Sklepić odbijaju kao neosnovani.

Slijedom navedenog, određeno je kao u izreci rješenja i presude temeljem odricanja.

U Zagrebu 19. lipnja 2020.

Sutkinja:
Ivana Manestar

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv presude i rješenja može se podnijeti žalba Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku od 8 dana od primitka njihova prijepisa, koja se podnosi putem ovog suda, u dva primjerka za sud i u jednom primjerku za svaku od parničnih stranaka.

Protiv presude na temelju odricanja žalba je dopuštena samo zbog bitnih povreda odredaba parničnog postupka iz odredbe čl. 354. st. 2. ZPP-a ili zbog toga što je izjava o odricanju dana u bitnoj zabludi ili pod utjecajem prisile ili prijevare (čl. 353. st. 3. ZPP-a).

Broj zapisa: **17896-f51b6**

Kontrolni broj: **01dc8-2cd41-ee7d9**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=IVANA MANESTAR, L=ZAGREB, O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.